

TOREK, 7.4.2020

ODSTOTNI RAČUN KOT PREMO SORAZMERNJE

Danes boš spoznal, da so odstotki tudi premo sorazmerni. S sklepanjem boš reševal dane naloge.

Za ponovitev si poglej kako zapišemo ulomke s procentom in obratno.

<https://eucbeniki.sio.si/mat8/830/index.html>

Vsak ulomek poskusimo razširiti na stotine in tako dobimo procent.

$$\frac{1}{2} = \frac{50}{100} = 50\%$$

$$\frac{3}{4} = \frac{75}{100} = 75\%$$

Decimalno število zapišemo s procentom tako, da ga pomnožimo s 100.

0,12 = 12%	Če ulomka ne moreš razširiti na stotine, deliš števec z imenovalcem. Na ta način dobiš decimalno število. Pomnožiš ga s 100 in dobiš procent.	$\frac{5}{6} = 5 : 6 = 0,833 = 83,3\%$
1,43 = 143%		50
0,06 = 6%		20 20

Da so deleži in odstotki premo sorazmerni preveri v eučbeniku

<https://eucbeniki.sio.si/mat8/830/index1.html>

Reševanje besedilnih nalog.

- 1) Ceno tabličnega računalnika so znižali za 40 %. Mina je tablični računalnik kupila po znižani ceni in prihranila je 150 €. Izračunaj ceno tabličnega računalnika pred znižanjem.

Procent..... cena (eur)

40.....150

100.....x

$$x = \frac{100 \cdot 150}{40}$$

X = 375 eur

Cena tabličnega računalnika znaša 375 evrov.

- 2) V mesecu novembru so se mleko in mlečni izdelki podražili za 5 %. Izračunaj, koliko denarja je Žan plačal za 3 litre mleka pred podražitvijo in po njej. Cena litra mleka pred podražitvijo je bila 0,80 €.

Pred podražitvijo: $0,80 \cdot 3 = 2,40$ eur

Cena (eur)..... procent

$$\begin{array}{r} 0,80 \dots\dots\dots 100 \\ X \dots\dots\dots 5 \\ \hline x = \frac{0,80 \cdot 5}{100} \end{array}$$

Po podražitvi:
 $0,84 \cdot 3 = 2,52$ eur

X = 0,04 eur

Liter mleka je bil po podražitvi dražji za 4 cente. Tako je Žan za 3 litre mleka po podražitvi plačal 2,52 eura.

Samostojno reši še naloge iz U str. 123/ nal.2,3,4,7

Nalogo 2 najlažje rešiš s sklepanjem. Razlaga je v U str. 121.

2 Prepisi preglednico v zvezek in jo dopolni.

	%	delež
	1 %	12
	8 %	96
	10 %	
	35 %	
5 %		60
		120
		156